

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

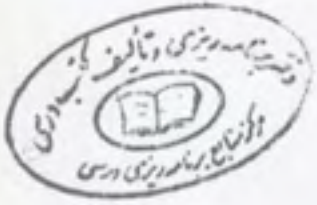

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

راهنمای برنامه و فعالیت های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش دبستانی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

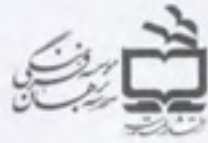
راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش دبستانی

به انضمام اساسنامه و اصول و چهارچوب برنامه دوره مصوب
شورای عالی آموزش و پرورش

عنوان و نام پدیدآور	راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش‌دبستانی به اهتمام اساتذمه و اصول و چهارچوب برنامه مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، گروه پیش‌دبستانی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) ویراستار محمدکاظم بهنیا
مشخصات نشر:	تهران: مدرسه، ۱۳۸۸
مشخصات ظاهری	۸۹ ص: مصور (رنگی)
شابک	978-964-08-0161-1
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	مربیان کودک - دست‌نامه‌ها
موضوع	آموزش قبل از مدرسه - راهنمای آموزشی
شماره افزود	بهنیا، محمدکاظم، ۱۳۴۱ - ویراستار
شماره افزود	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، گروه پیش‌دبستانی
شماره افزود	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، مدرسه
رده‌بندی کنگره	۱۳۸۸ ۱۵ ر ۱۷۷۵/۶/۷ LB
رده‌بندی دیویی	۳۷۲/۳۱۰۷
شماره کتابشناسی ملی	۱۷۶۹۹۹۹

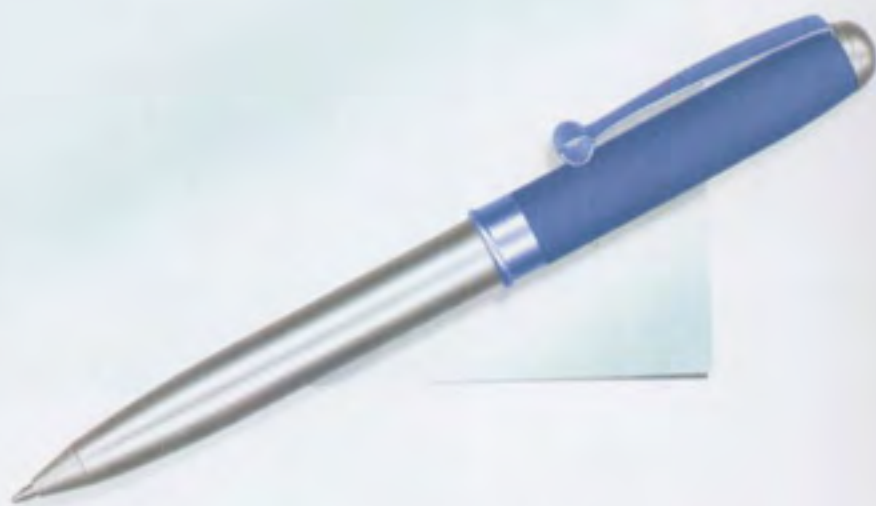

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

نام کتاب: راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی «دوره‌ی پیش‌دبستانی»
 تدوین: گروه پیش‌دبستانی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی
 ویراستار: محمدکاظم بهنیا
 مدیر هنری: کاظم طلایی
 عکاس: فرهاد سلیمانی، اعظم لاریجانی
 تصویرگر: یونس انصاری، امیر شعبانی
 چاپ اول: ۱۳۸۸
 تیراژ: ۲۰۰۰۰ نسخه
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی از: چاپخانه مدرسه
 قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال
 حق چاپ محفوظ است
 شابک: ۱ - ۰۱۶۱ - ۰۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 ISBN 978-964-08-0161-1

ناشر: انتشارات مدرسه
 نشانی: تهران، خیابان شهید قرنی، پل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۸
 تلفن: ۸۸۸۰۰۳۲۴-۹ دورنویس (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

- اساسنامه‌ی دوره‌ی پیش‌دبستانی
- اصول و چارچوب برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دبستانی
- راهنمای تفصیلی برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش‌دبستانی همراه با راهنمای برنامه‌ی انس با قرآن کریم و راهنمای برنامه‌ی زبان‌آموزی کودکان مناطق دوزبانه*

* این راهنما به استناد ماده ۵ اساسنامه دوره پیش‌دبستانی مصوب جلسه ۶۹۹ مورخ ۸۲/۱۱/۲۸ و مفاد اصول و چارچوب برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دبستانی مصوب جلسه ۷۷۰ مورخ ۸۷/۴/۲۵ شورای عالی آموزش و پرورش برای استفاده‌ی دست‌اندرکاران و کارشناسان دوره‌ی پیش‌دبستانی به ویژه مربیان محترم مراکز و نهبه‌کنندگان مواد آموزشی و پرورشی تدوین گردیده است.

اعضای شورای برنامه‌ریزی و تألیف
کتاب راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی

اعضای شورای برنامه‌ریزی و تألیف:

حجه‌الاسلام علی صدوقی
حجه‌الاسلام محسن علی اکبریان
نبی‌اله صادقیان
حسن طاهری
مسعود وکیل
غلام‌عباس سرشور خراسانی
مسعود تهرانی فرجاد
سعید راصد
مهدی امین جمفری
حسین بهبودی
فریده عصاره
شیرین برزین
راضیه سیده حائری

شورای برنامه‌ریزی قرآن:

مسعود تهرانی فرجاد
غلام‌عباس سرشور خراسانی
سیدمهدی سیف
سیدهادی محدث
مسعود وکیل

شورای برنامه‌ریزی دوزبانه:

فریده عصاره
منوچهر نارویردی
دکتر ضیاء حسینی
نبی‌اله صادقیان

با تشکر از همکاری: آقایان: مجید جمشیدیان، حسین اسکندری،
مرتضی طاهری، ابودر رضا سلطانی، مهدی مرادحاصل، دکتر
محمد رضا سنگری، هاشم یاوری، دکتر حسن ستایش، دکتر
بهنام علوی مقدم، دکتر عنانی و رضا مهدوی
خانم‌ها: ناهید بریری، میترا دانشور، ترانه فرصت و مهناز صلاحی

این راهنما پس از تدوین در جلسه شماره ۷۷۰ شورای
عالی آموزش و پرورش به تصویب رسیده است.

فهرست تفصیلی

۶	دییاجه از وزیر آموزش و پرورش
۷	پیش گفتار رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
بخش اول	
۹	اساسنامه‌ی دوره‌ی پیش دبستانی

بخش دوم	
۱۳	اصول و چارچوب برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش دبستانی

بخش سوم	
۱۹	راهنمای تفصیلی برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش دبستانی
۲۰	مقدمه
۲۱	تبیین رویکرد دوره‌ی پیش دبستانی
۲۳	هدف‌های تفصیلی برنامه‌ی دوره‌ی پیش دبستانی
۳۵	فعالیت‌های دوره‌ی پیش دبستانی و روش اجرای آن‌ها
۳۶	نمونه‌ی یک برنامه‌ی روزانه
۳۷	شرح اجمالی هر یک از فعالیت‌ها
۶۵	صلاحیت‌های تخصصی مورد نیاز تولیدکنندگان در سطح استان، مناطق و مراکز آموزشی
۶۶	مراحل طراحی یک واحد یادگیری
۶۷	معیارهای هر فعالیت از منظر اجرایی
۶۷	ویژگی‌های فضا، امکانات و تجهیزات آموزشی

بخش چهارم	
۶۹	راهنمای برنامه‌ی اُنس با قرآن کریم
۷۰	پیش گفتار
۷۰	رویکرد برنامه
۷۲	اصول حاکم بر برنامه
۷۲	روش ارائه‌ی برنامه
۷۳	ویژگی‌های مریبان از منظر برنامه‌ی اُنس با قرآن کریم

بخش پنجم	
۷۵	راهنمای برنامه‌ی زبان‌آموزی کودکان مناطق دوزبانه
۷۶	مقدمه
۷۶	رویکرد برنامه
۷۷	اهداف برنامه‌ی زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه
۷۸	اصول ناظر بر برنامه‌ی زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه
۸۳	اصول حاکم بر روش‌های یادگیری - یاددهی
۸۶	اصول حاکم بر ارزشیابی
۸۸	ویژگی‌های مریبان زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه

باسمه تعالی

دیباچه:

با عنایت به تأکیدات نبی مکرم اسلام (ص) و همه‌ی معصومین (ع) در رسیدگی و توجه ویژه به تربیت کودکان و قابلیت آنان برای پذیرش تعالیم الهی باید گفت، کودکی فرصتی است طلایی برای شکل‌پذیری شاکله‌ی شخصیتی کودکان که اگر به دست مربیان حکیم و آگاه نقش پذیرد، آینده‌ی درخشانی را نوید می‌دهد و چنانچه، خدای ناخواسته رها یا به ناله‌لان سپرده شود، علاوه بر کفران نعمت الهی نسبت به ساختار فطری انسان، فرجامی ناخوشایند برای فرد و جامعه به بار خواهد آورد.

در عصر اطلاعات و در دوران کنونی که قدرت یادگیری کودکان افزایش یافته است، تلاش والدین، برای برآوردن نیازهای کودکان نیاز به مکمل دارد، بدین رو، قبل از حضور کودکان در آموزش‌های رسمی دوره ابتدایی، خانواده‌ها داوطلبانه به مراکز ویژه تعلیم و تربیت پیش دبستانی روی می‌آورند تا از قابلیت‌های مربیان پیش دبستانی برای شکوفایی استعدادهای فرزندانشان بهره‌گیرند.

ضرورت آماده ساختن کودکان برای تعامل با محیط و ورود به آموزش‌های دوره دبستان، به ویژه در مناطقی از کشور که گویش غیر فارسی دارند و نیز ضرورت بسط عدالت آموزشی و تحقق مفاد بند «س» ماده ۵۲ قانون چهارم توسعه، ما را از گسترش دوره پیش دبستان ولو در بخش غیررسمی آموزش و پرورش ناگزیر می‌سازد.

امام عزیز راحل در وصیت‌نامه ارزشمندشان، مسئولین را بر اهمیت دوره کودکتان واقف و رهبر معظم انقلاب نیز در رهنمودهایشان به مسئولین فرهنگی، دوره‌ی پیش دبستانی را در حوزه وظایف تربیتی آموزش و پرورش قلمداد نموده‌اند.

با عنایت به مفاد اساسنامه دوره پیش دبستانی که تولید محتوای مراکز این دوره را غیر متمرکز قلمداد نموده، وجود راهنمای حاضر که پس از سالها تجربه آزمایشی به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسیده است، بسیار ضروری بود و از این روی از همه‌ی دست‌اندرکاران به ویژه مربیان دلسوز مراکز پیش دبستانی انتظار می‌رود با استفاده از تجربیات ارزنده خود و بر مبنای چهارچوب ارائه شده اقدام به تهیه محتوای تعلیم و تربیتی مناسب و تأثیر گذار برای کودکان نمایند.

با سپاس مجدد به درگاه خدای مهربان، اطمینان داریم، توجه به مفاد و اجرای دقیق این راهنما، می‌تواند گامی برای تربیت نسلی بالنده‌تر در نظام جمهوری اسلامی ایران باشد. توفیق همکاران دلسوز و دردمند فرهنگی را در تحقق اهداف آموزش و پرورش کودکان این مرز و بوم، از حق تعالی خواهیم.

علی احمدی

وزیر آموزش و پرورش

دی‌ماه ۱۳۸۷

باسمه تعالی

پیش‌گفتار:

خداوند حکیم را سپاس گزاریم که به همکاران ما در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی توفیق داد با تلاش مستمر و پی‌گیر، راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره‌ی پیش‌دبستانی را پس از تصویب در شورای عالی آموزش و پرورش، به زیور طبع آراسته و برای بهره‌مندی کارشناسان، دست‌اندرکاران، مربیان محترم پیش‌دبستانی، مراکز تربیت مربی و سایر مراکز و نهادهای مرتبط در سراسر کشور، در اختیار عموم قرار دهند.

این راهنما، پس از اساسنامه‌ی مصوب سال ۱۳۸۲، دومین منشور مورد استناد برای تولید محتوای مراکز پیش‌دبستانی است. تجربه‌ی یک دهه اجرای غیرمتمرکز برنامه‌ی درسی پیش از دبستان، فرایند آزمایش، اصلاح و تکامل خود را طی نموده و گام بلندی در جهت‌گیری وزارت آموزش و پرورش برای کاهش تمرکز است و در آینده نیز از تغییر و تحول بی‌نیاز نخواهد بود.

ما معتقدیم، چنان‌چه نگرش همگان، اعم از مسئولان خدمتگزار و مردم، فارغ از برخی تنگناها و مصالح زودگذر، به نفع ضرورت تمرکز و توجه بیشتر بر تعلیم و تربیت دوران کودکی تغییر یابد، بسیاری از امور فردی و اجتماعی اصلاح و در آینده‌ای نه چندان دور شاهد نسلی پویاتر خواهیم بود.

امید آن داریم، همه‌ی متولیان آموزش و پرورش پیش‌دبستانی با عنایت به مسئولیت خطیری که بر عهده دارند، توفیق خدمتگزاری فرهنگی به نونهالان را مغتنم شمرده و از باب سپاس‌گزاری به درگاه حق تعالی، در هدایت آینده‌سازان میهن اسلامی از هیچ کوششی در این راستا، دریغ نورزند.

محمدیان

معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش
و برنامه‌ریزی آموزشی